

KONTROLL AV EKOLOGISK JORDBRUKSPRODUKTION 2024

Det här brevet innehåller anvisningar och information om aktuella frågor inom kontrollen av ekologisk jordbruksproduktion.

ALLMÄNT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK PRODUKTION

1. Kontroller av ekologisk produktion 2024
2. Förberedelse inför kontrollen av ekologisk produktion
3. Provtagning på ekologiska gårdar
4. Nya anvisningar för ekologisk produktion
5. Kontaktuppgifter till NTM-centralernas och Livsmedelsverkets sakkunniga inom kontrollen av ekologisk produktion

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK VÄXTPRODUKTION

1. Ändringar och kompletteringar av villkoren för ekologisk växtproduktion
2. Register över ekologiskt producerat förökningsmaterial, nationell förteckning och tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial 2024
3. Förteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekologisk produktion på internet
4. Dokumentmallar och blanketter

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK ANIMALIEPRODUKTION

1. EU:s nya ekoförordning, ta del av produktionsvillkoren
2. Fågelinfluensa och fjäderfäns utevistelse
3. Köp och försäljning av djur
4. Nya alternativ för utfodringen av ekologiska husdjur
5. Spara varudeklarationerna med tanke på kontroller

ALLMÄNT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK PRODUKTION 2024

1. Kontroller av ekologisk produktion 2024

Kontroller av ekologisk produktion utförs på gårdarna under hela kalenderåret, och en del av kontrollerna sker utanför vegetationsperioden. Utöver de årliga kontrollerna genomförs extra kontroller för en del, minst 10 %, av aktörerna. Kontroller utan förhandsanmälan görs för minst 10 % av alla övervakningsåtgärder (årliga granskningar, extra kontroller och provtagning på ekologiska gårdar).

Kontroller av spårbarhet och balans

I enlighet med den nya EU-förordningen ska samtliga kontroller som utförs på plats omfatta kontroll av spårbarheten och massbalansen genom att granska bokföringshandlingarna. Vid kontrollen av spårbarhet är avsikten att utreda huruvida de produkter aktören producerat eller mottagit överensstämmer med produktionsvillkoren. Vid kontrollen av spårbarhet definieras balansen för produktionsinsatsen (råvarorna) och avkastningen, det vill säga slutprodukterna. Inspektören väljer ut en produkt eller en råvara, för vilken hen kontrollerar balansen med ett visst tidsintervall. I primärproduktionen riktas massbalanskontrollerna mot råvarubalansen (lagersaldot), då man inte framställer produkter på gården (slutprodukternas balans).

2. Förberedelse inför kontrollen av ekologisk produktion

Handlingar för kontrollen av ekologisk produktion

Före kontrollen ska du försäkra dig om att de handlingar som behövs är uppdaterade och tillgängliga. Se också till att de skattebokföringsverifikat som är av betydelse för kontrollerna är tillgängliga vid kontrollen:

- **Planer för ekologisk produktion** (växtproduktion och animalieproduktion):
  - Ekoplanen för växtproduktion. Se även avsnitt 4. Förnyad mall för ekoplanen
  - Obs! Separata åkerskifteskartor i pappersform behövs inte till den del uppgifterna finns tillgängliga på nätet, till exempel på www.peltolohkot.fi.
  - För animalieproduktionen ska man se till att planen är tillräckligt detaljerad och innehåller bland annat eventuella undantagslösningar.
- **En kopia av stödansökans jordbruksskiftesblankett 102B eller meddelande om registrering**
  - Närmare anvisningar finns i ansökningsguiden för jordbrukarstöd: Livsmedelsverket > Stöd > Jordbruk > Ansökningsguider och -anvisningar [Ansökningsguider och -anvisningar - Livsmedelsverket](#).
- **Lagerbokföring med tillhörande balanser**
  - Se till att du har tillgång till en modellblankett för lagerbokföring eller någon annan systematisk metod för lagerbokföring och balansräkning. Beakta vid lagerbokföringen också skillnaden mellan den uppskattade lagermängden och redovisningen samt eventuellt svinn.
- **Anteckningar enligt jordbruksskifte**
- **Aktuella djurförteckningar**
- **Verifikat över produktionsinsatser och produkter som inkommit till och avsänts från gården, till exempel:**
  - inköpsverifikat och garantibevis som visar förökningsmaterialets ursprung
  - varuleverantörernas aktuella ekocertifikat finns i [Traces-systemets sökfunktion](#), där du kan granska, skriva ut och spara dem.
  - dokument med vilka du kan visa att de inköpta och mottagna produkterna uppfyller kraven för ekologisk produktion (till exempel foljebrev, överensstämmelseförsäkran och spannmålspass)
- **Eventuella utredningar, avtal och tillstånd, såsom:**
  - utredning över produktionsexintensitet i fråga om anskaffad stallgödsel (får inte vara äldre än fem år)
  - arrende/hyres- och underleverantörsavtal
  - tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial och andra aktörspecifika tillstånd

Datum
12.3.2023

Dnr
1599/04.02.20.10/2024

- o tillstånd i samband med animalieproduktion

Årlig fråga 2024: Känner aktören till ändringarna i lagstiftningen och de nya anvisningarna? Har aktören uppdaterat ekoplanen i enlighet med de nya kraven?

NTM-centralerna och Livsmedelsverket utreder huruvida aktörerna känner till ändringarna i lagstiftningen om ekologisk produktion. En ekoinspektör bedömer hur väl informationsgivningen och kommunikationen har lyckats med hjälp av tre frågor:

1. Har aktören noterat att den egna verksamheten bör ändras/korrigeras i och med den nya lagstiftningen?
2. Har aktören hittat/fått anvisningar av myndigheten eller inspektören gällande vilka korrigeringar av verksamheten som ska göras?
3. Har aktören uppdaterat ekoplanen i enlighet med de nya kraven?

De årliga frågorna hjälper till att identifiera hur väl myndigheten har lyckats med sin informationsgivning.

Undertecknande av kontrollrapporten vid användning av den elektroniska kontrollblanketten

Huvuddelen av kontrollrapporterna för ekologisk växtproduktion görs med en elektronisk blankett (Luova). När kontrollen av ekologisk produktion har utförts med Luova får du en begäran om kvittering till din e-post. En kvittering via en länk som skickas per e-post ersätter underskriften på kontrollblanketten i pappersform. Begäran om kvittering av kontroll via en länk som skickas per e-post gäller endast fram till kl. 24.00 samma dag som meddelandet skickats, så du bör komma ihåg att göra kvitteringen i tid. En sammanfattning av kontrollen finns som bilaga i PDF-format till e-postmeddelandet med begäran om kvittering.

Avgifter för kontroll av ekologisk produktion 2024

Grundavgiften för kontrollen 2024 är 185 euro för aktörer förenade med låg risk. Med aktörer förenade med låg risk avses ekologiska gårdar som bedriver åkerbruk på under 120 hektar eller områden för ekologisk uppsamling enligt den så kallade grundmodellen. Om gården har växthus eller förutom åkerbruk även andra produktionsinriktningar (till exempel ekologisk animalieproduktion), debiteras grundavgiften för kontrollen (340 euro). Dessutom debiteras timpriset 152 euro för varje påbörjad halvtimme för kontroller av ekologiska gårdar.

Avgifterna som tas ut för kontroll av ekologisk produktion fastställs i jord- och skogsbruksministeriets förordning om Livsmedelsverkets avgiftsbelagda prestationer (1248/2023). [Jord- och skogsbruksministeriets förordning ... 1248/2023 - Ursprungliga författningar - FINLEX®](#)

Utträde ur kontrollsystemet eller ändringar i verksamheten

Meddela NTM-centralen i ditt eget område skriftligt om att du utträder ur kontrollsystemet. Om du har produkter i lager, som du vill marknadsföra som ekologiska produkter, ska du låta lagren genomgå en kontroll av ekologisk produktion. Meddela NTM-centralen också om du har lagt ned framställningsverksamheten, så att NTM-centralen inte i onödan ger någon i uppdrag att utföra kontroll. Aktören kan faktureras om en inspektion redan har tilldelats en inspektör trots att ett inspektionsbesök inte behövs. Om det sker ändringar i gårdens verksamhet ska du också anmäla om dessa till NTM-centralen i god tid. Blankett: [anmälan om ändring -fi.pdf \(livsmedelsverket.fi\)](#)

3. Provtagning på ekologiska gårdar

Livsmedelsverket gör upp en nationell plan för provtagningen för att övervaka användningen av ämnen och produktionsmetoder som är förbjudna i ekoproduktion, såsom bekämpningsmedel, GM-organismer och tillsatsämnen. Proverna enligt planen tas i huvudsak i samband med eko kontrollen och bara vid behov genom separata besök. Det tas också prov vid mottagningsställena för ekospannmål, där man har automatisk provtagningsapparat. Proverna tas av inspektörer som är bemyndigade av Livsmedelsverket och av NTM-centralernas personal.

Ingen separat avgift tas ut för provtagning som ingår i provtagningsplanen.

Datum
12.3.2023

Dnr
1599/04.02.20.10/2024

En avgift (528 euro/prov) tas ut för annan provtagning än den som ingår i provtagningsplanen, såsom analys av ett prov som tagits på begäran av aktören eller prov som tagits på grund av misstanke.

4. Ekocertifikaten finns i ett elektroniskt register

Ett ekocertifikat skapas i Traces-systemet, som administreras av kommissionen. NTM-centralen beviljar ett certifikat till aktören. Ekocertifikatet visar att livsmedlet står under kontroll och innehåller minst följande uppgifter:

- Allmänna uppgifter om aktören eller aktörgruppen
- Aktörens eller aktörslagets ekologiska verksamhet
- Aktörens produktkategori(er) som godkänts som ekologiska
- Myndighetsbekräftelse

Det ekocertifikat som har beviljats för innevarande år finns i [sökfunktionen i Traces-systemet](#). Systemet fungerar bäst med webbläsarna Chrome, Firefox eller Edge. Spara tidigare certifikat ifall du behöver kontrollera dem senare.

5. Kontaktuppgifter till NTM-centralernas och Livsmedelsverkets sakkunniga inom kontrollen av ekologisk produktion

Mer information lämnas av NTM-centralens och Livsmedelsverkets sakkunniga inom ekologisk produktion. Frågor, anmälningar, ansökningar och andra handlingar kan lämnas till NTM-centralerna även per e-post.

Skicka in dina frågor om NTM-centralens ekokontroll i första hand till den gemensamma e-postadressen och i andra hand direkt till en ekosakkunnig.

Kom ihåg att alltid skicka ansökningar och anmälningar till registraturen.

Adressen till alla NTM-centralers registratur har samma form, till exempel: registratur.nyland@ntm-centralen.fi. Livsmedelsverkets registratur har adressen kirjaamo@ruokavirasto.fi. NTM-centralernas e-postadresser har formen fornamn.efternamn@ntm-centralen.fi och Livsmedelsverkets fornamn.efternamn@ruokavirasto.fi. Livsmedelsverkets ekokontroll har e-postadresserna: luomulisaysaineisto@ruokavirasto.fi och luomuelintarvike@ruokavirasto.fi.

Kontaktuppgifter till Livsmedelsverkets sakkunniga inom ekoproduktion:

enhetschef Tiina Lapveteläinen
sektionschef Beata Meinander
primärproduktion: specialsakkunnig Merja Manninen (animalieproduktion),
specialsakkunnig Sampsa Heinonen (växtproduktion)
foder: överinspektör Nora Mäntysaari
förokningsmaterial, ELMO: överinspektör Leena Kankaanpää
livsmedel: specialsakkunnig Teija Linden, specialsakkunnig Marika Määttä,
specialsakkunnig Tarja Vanninen (export), specialsakkunnig Liina-Lotta Nousiainen
(detaljhandel), inspektör Markus Ruttonen (detaljhandel)
Solmärket, blanketter: planerare Saila Rake
informationssystem; LUOVA, TOUKO; NTM-handledning om ekokontroll av
primärproduktionen: överinspektör Virpi Aspelin-Nieminen
NTM-handledning om ekokontroll av primärproduktionen: specialsakkunnig Marja
Pulkkinen
jurist Sofia Lakka

Datum
12.3.2023

Dnr
1599/04.02.20.10/2024

Kontaktuppgifter till NTM-centralernas och Livsmedelsverkets sakkunniga inom kontrollen av ekologisk produktion

NTM-centralen	Gemensam e-postadress	Adress	Kontaktperson	Telefon
Nyland	uudely.luomu@ely-keskus.fi	PB 36, 00521 Helsingfors	Riikka Kettunen 1.1–31.7.2024 telefonväxel Tobias Bruce fr.o.m. 1.8.2024	02950 21295 02950 21000 02950 21143
Egentliga Finland	luomu.varsinais-suomi@ely-keskus.fi	PB 236, 20101 Åbo	Eila Strang Kitty Enberg	02950 22667 02950 22555
Satakunta		PB 266, 28101 Björneborg	Mirella Levomäki Teija Rinne	02950 22063 02950 22075
Tavastland	luomu.hame@ely-keskus.fi	PB 29, 15141 Lahtis	Annemari Sillanpää Emilia Kavuncu	02950 25047 02950 25167
Birkaland	ymparistosopimukset.pirkanmaa@ely-keskus.fi	PB 297, 33101 Tammerfors	Marika Arrajoki-Alanen Minna-Liisa Leppämäki	02950 36040 02950 36134
Sydöstra Finland	luomu.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi	PB 1041, 45101 Kouvola	Jaana Saukko Nina Aapro	02950 29012 02950 29319
Södra Savolax	luomu.ymparistosopimus.etela-savo@ely-keskus.fi	PB 164, 50101 S:t Michel	Anne Manninen	02950 24262
Norra Savolax	luomu.pohjois-savo@ely-keskus.fi	PB 2000, 70101 Kuopio	Anni Markkanen Saara Markkanen	02950 16605 02950 26076
Norra Karelen		PB 69, 80101 Joensuu	Merja Ignatius Taru Hjalmarsson	02950 26054 02950 26071
Mellersta Finland	luomu.keski-suomi@ely-keskus.fi	PB 250, 40101 Jyväskylä	Kari Alatalo Aki Yli-Mannila	02950 24148 02950 24281
Södra Österbotten	luomu.e-p@ely-keskus.fi	PB 156, 60101 Seinäjoki	Tuomo Saarinen Essi Kiili Anu Köykkä	02950 27339 02950 27648 02950 27580
Österbotten, Vasa		PB 131, 65101 Vasa	Tomas Råfså Jan Flemming	02950 28609 02950 28548
Österbotten, Karleby		PB 240, 67101 Karleby	Lars Björkgård	02950 28540
Norra Österbotten	luomu.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi	PB 86, 90101 Uleåborg	Johanna Honkanen Anna-Leena Vierimaa	02950 38058 02950 38073
Kajanaland	luomu.kainuu@ely-keskus.fi	PB 115, 87101 Kajana	Katie Halonen	02950 23583
Lappland	valvonta.lappi@ely-keskus.fi	PB 8060, 96201 Rovaniemi	Juha Harri	02950 37326

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK VÄXTPRODUKTION

1. Ändringar och kompletteringar av villkoren för ekologisk växtproduktion

Livsmedelsverkets uppdaterade anvisning innehåller många ändringar av texten i den anvisning som publicerades i september 2022. I början av anvisningen finns sammanfattningar av ändringarna per kapitel i anvisningen.

Anvisningen hittar du på Livsmedelsverkets webbplats: Livsmedelsverket > Teman > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > Blanketter och anvisningar för ekoproduktion > [Villkor för ekologisk växtproduktion](#)

2. Register över ekologiskt producerat förökningsmaterial, nationell förteckning och tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial 2024

[I registret över växtförökningsmaterial](#) finns en sammanställning av utsädespartier, plantor och vegetativt förökningsmaterial som finns på marknaden både när det gäller förökningsmaterial under omläggning och från ekologisk produktion. Registeruppgifterna bygger på packeriernas och handlarnas egna anmälningar och finns på: Livsmedelsverket > Teman > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Ekologiskt producerat förökningsmaterial](#).

Om ekologiskt utsäde eller annat ekologiskt förökningsmaterial inte går att få tag på, behöver du ett gällande tillstånd för att få använda konventionellt förökningsmaterial. Det kan vara ett tillstånd gällande en art för alla ekoodlare (Livsmedelsverkets **allmänna tillstånd**) eller ett av NTM-centralen beviljat **partispecifikt tillstånd** för en ekoodlare och ett parti.

Nationell förteckning 2024

[I den nationella förteckningen](#) införs förökningsmaterial som har ansetts vara ekologiskt och förökningsmaterial under omläggning så att det finns tillgång till den mängd och de arter som behövs på marknaden i Finland. NTM-centralen beviljar inga partispecifika tillstånd för användning av konventionellt förökningsmaterial för arter, underarter, sorter eller grupper av sorter som är upptagna i förteckningen, såvida inte detta är motiverat med anledning av forskning, småskaliga fältförsök, skydd av sorter eller produktinnovation. NTM-centralen kan också bevilja tillstånd för produktion av förökningsmaterial, exempelvis för en gårds egen utsädeproduktion av arter som omfattas av TOS-systemet (odling av utsäde för gårdens egen produktion).

[I den nationella förteckningen 2024](#) (i kraft 1.2.2024–31.1.2025) har följande arter införts:

- foderärta (som skördas)
- höstråg (utom hybridsorter, lantsorter och andra ursprungsväxter)
- höstryps
- höstvet
- rödklöver
- rörsvingel
- timotej

Livsmedelsverkets allmänna tillstånd 2024

[Livsmedelsverkets allmänna tillstånd 2024](#) omfattar en förteckning över växtarter och sorter för vilka man får använda konventionellt förökningsmaterial. Arter som omfattas av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd 1.2.2024 stryks inte från förteckningen över arter som omfattas av allmänt tillstånd under tiden 1.2.2024–31.1.2025, även om nya partier skulle läggas till i registret över ekologiskt förökningsmaterial under perioden. Av denna orsak kan samma sorter under den här tiden både finnas i registret över ekologiskt förökningsmaterial och omfattas av det allmänna tillståndet.

Observera att möjligheten att använda ett gammalt konventionellt fröförråd baserat på det allmänna tillståndet kräver att arten omfattas av det allmänna tillstånd som är giltigt 1.2.2024.

Datum
12.3.2023

Dnr
1599/04.02.20.10/2024

Det giltiga allmänna tillståndet och en sammanställning av de tidigare tillståndens giltighetstider finns på webbplatsen Livsmedelsverket > Teman > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Allmänt tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial](#).

Anmäl användning av konventionellt förökningsmaterial med det allmänna tillståndet

Vid användning av det allmänna tillståndet ska ekoodlare journalföra de använda mängderna förökningsmaterial och anmäla dem till ekokontrollen. Gör en elektronisk anmälan av det förökningsmaterial du har använt med det allmänna tillståndet under kalenderåret 2023 **före 31.5.2024**. En länk till den elektroniska enkäten finns på Livsmedelsverkets webbplats Livsmedelsverket > Teman > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Allmänt tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial](#).

Konventionellt grundutsäde ingår i det allmänna tillståndet

Det allmänna tillståndet gäller konventionellt grundutsäde för certifierad utsädesproduktion under vegetationsperioden 2024. Det allmänna tillståndet gäller arters stamutsäde, basutsäde och de generationer av ett certifierat utsäde som kan användas för att producera certifierat utsäde. De arter och artgrupper som tillståndet gäller anges i bilagan till Livsmedelsverkets allmänna tillstånd.

NTM-centralernas partispecifika tillstånd

Information om förutsättningarna för beviljandet av tillståndet, ansökningsanvisningar och ansökningsblanketter finns i anvisningen för ifyllandet av ansökningsblanketten: Livsmedelsverket > Teman > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > [Blanketter och anvisningar för ekoproduktion](#) > [Ekokontrollblankett 9c: Tillstånd att få använda konventionellt producerat förökningsmaterial](#).

Observera att ansökan om partispecifika tillstånd för förökningsmaterial kan lämnas i e-tjänsten Touko. E-tjänsten kan användas av privatkunder som hör till kontrollsystemet för ekologisk produktion och som har ett gårdssignum eller företag som har ett FO-nummer. Logga in i e-tjänsten Touko på <https://touko.ruokavirasto.fi/login> Mer information: Livsmedelsverket > Teman > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser <https://www.ruokavirasto.fi/sv/teman/ekoproduktion/ekologiska-gardar/ekovaxter/produktionsinsatser/>

Viktiga datum att komma ihåg:

- **15 april:** Leveranssvårighet innebär en situation, där det inte finns någon säljare som kan leverera förökningsmaterialet före sådd eller plantering trots att ekoodlaren beställt förökningsmaterialet i god tid. Livsmedelsverket anser att en skälig bakre gräns för leveranser av utsäde för växter som sås på våren är 15.4.2024. Efter det kan en tillståndsansökan motiveras med leveranssvårigheter, vilket betyder att det inte längre finns någon orsak att skjuta upp anhållan om tillstånd hos NTM-centralen.
- **1 maj:** Ansökan om tillstånd till undantag ska normalt göras före den 1 maj, men sådd är tillåten först när tillstånd har beviljats.

3. Förteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekologisk produktion på internet

På Livsmedelsverkets webbplats förs förteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekologisk produktion:

Livsmedelsverket > Teman > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Gödsling](#)

Livsmedelsverket > Teman > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Växtskydd](#).

4. Dokumentmallar och blanketter

Du hittar dokumentmallar som anknyter till växtproduktion, såsom ekoplanen och andra blanketter på Livsmedelsverkets webbplats [Blanketter och anvisningar för ekoproduktion](#).

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK ANIMALIEPRODUKTION

1. EU:s nya ekoförordning, ta del av produktionsvillkoren

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 började tillämpas 1.1.2022. Den nya ekoförordningen medförde förändringar för ekologisk husdjursproduktion, i synnerhet för fjäderfäsektorn. För vissa av ändringarna av produktionen av svin och fjäderfän har omlägningsperioder fastställts i förordningen. Dessa finns i de nya produktionsvillkoren för ekologisk animalieproduktion: <https://www.ruokavirasto.fi/sv/foretag/guider/ekodjur/villkor-for-djurproduktion/>. Produktionsvillkoren för ekologisk biodling finns på <https://www.ruokavirasto.fi/sv/foretag/guider/biodling/villkor-for-biodling/>. Läs produktionsvillkoren och kontakta vid behov NTM-centralens sakkunniga inom ekoproduktion!

2. Fågelinfluensa och fjäderfänas utevistelse

För att undvika spridning av fågelinfluensavirus ska fjäderfän skyddas mot kontakt med vilda fåglar under tiden 8.2.2024–31.5.2024. Mer om aviär influensa: <https://www.ruokavirasto.fi/sv/djur/djurhalsa-och-sjukdomar/djursjukdomar/fjaderfan/aviar-influensa-fagelinfluensa/>

3. Köp och försäljning av djur

Vid köp eller försäljning av ekologiska djur ska man försäkra sig om att djuren alltid åtföljs av ett gällande ekocertifikat och ett följedokument/en överensstämmelseförsäkran. Ekocertifikatet visar att aktören hör till kontrollsystemet för ekologisk produktion, och med överensstämmelseförsäkran bevisar aktören att djuret eller produktpartiet är av ekologisk kvalitet. Ett djur som säljs är antingen ekologiskt eller konventionellt, aldrig i omlägningskedet. Konventionellt uppfödda hondjur som har fött avkomma får anskaffas för avel endast om djuren hör till lantraserna (produktionsvillkoren, avsnitt 5.3.1 Djur av lantras).

4. Nya alternativ för utfodringen av ekologiska husdjur

Utfodringen av ekologiska husdjur ska alltid ska till 100 procent grunda sig på ekologiska foder och tillåtna konventionella foderråvaror och fodertillsatser.

Ändringen av förordning (EU) 2021/1165 tillåter i fortsättningen användning av konventionell propylenglykol, algolja och kalciumklorid som foderråvara. Nya tillåtna spårämnen är järnkelat och -dextran, kopparkelat, mangankelat, zinkkelat och selenjäst.

Användningssyftena och -målen är exakt definierade. Kalciumklorid, propylenglykol och järndextran får användas för särskilda näringsbehov.

- **Kalciumklorid** kan användas för att minska risken för kalvningsslag och låga kalciumnivåer i blodet hos mjölkkor.
- **Propylenglykol** kan ges till mjölkkor, tackor och getter för att minska risken för ketos.
- **Järndextran** kan ges till smågrisar efter födseln för att fylla på otillräckliga järnförråd.

Möjligheten att använda nya foder och spårämnen ändrar Livsmedelsverkets riktlinjer som utfärdades i januari 2019. Det är inte längre möjligt att använda kalciumpropionat och järn(II)fumarat för ekologiska djur. Verksamhetsmodellen där veterinären upprättade en lista över produkter för behandling av kalvningsförflamning, betesförflamning och ketos, och listan lades till gårdens djurskötselplan, används inte längre.

De kompletteringsfoder som används vid ekologisk produktion ska på samma sätt som andra foder stämma överens med ekoförordningen. I princip innebär detta att foderråvarorna ska vara ekologiskt producerade. Om de inte är det ska foderråvarorna finnas med i bilaga 3 till genomförandeförordningen för ekologisk produktion. Utfodringen av ekologiska husdjur grundar sig på EU-lagstiftningen, och det är inte möjligt att avvika från den på nationell nivå. Till exempel ska

Datum
12.3.2023

Dnr
1599/04.02.20.10/2024

bärarna i kompletteringsfoder vara ekologiskt producerade eller finnas med i bilaga 3 till genomförandeförordningen för ekologisk produktion.

I samband med kontrollen är utgångspunkten att en jordbrukare ska kunna lita på förpackningspåskrifterna som finns på de kompletteringsfoder hen köper. Förpackningspåskrifterna för kompletteringsfoder kontrolleras genom inspektionsbesök som riktas specifikt till företag som framställer ekologiskt foder. Användning av konventionellt foder på gården är endast tillåtet med dispens och i nödsituationer.

5. Spara varudeklarationerna med tanke på kontroller

Spara varudeklarationerna för alla köpta foder (t.ex. mineraler, vitaminer, kompletteringsfoder), ensileringsmedel samt rengörings- och desinficeringsmedel för produktionslokaler med tanke på kontroller. Om du inte kan lösgöra varudeklarationen från förpackningen, ta då ett foto av varudeklarationen.

Kom också ihåg:

- Se till att du har tillgång till den senaste versionen av Villkor för animalieproduktion!
- Ekologiskt foder som anskaffats gratis (vanligen ensilage, hö eller spannmål) räknas som köpt foder, vilket betyder att det ska finnas dokument också över det.
- Om du använder konventionellt proteinfoder (användning tillåten med tillstånd endast för grisar under 35 kg och unga fjäderfädjur), SV1- eller SV2-foder, ska du vara beredd att för inspektören visa upp en kalkyl över den procentuella foderanvändningen och en kalkyl som visar förhållandet mellan grovfoder och kraftfoder enligt djurgrupp. Färdiga kalkyler försnabbar kontrollen och sänker därför priset på den.
- **Konventionell melass** får användas om:
  - det inte finns tillgång till ekologiskt producerad melass,
  - melass producerad/tillverkad utan kemiska lösningsmedel,
  - högst 1 procent av foderportionen består av melass.Konventionell melass får användas i utfodringen på ovannämnda villkor (är inte begränsad till tillverkning av industriella foder). Konventionell melass får inte användas vid konservering av ensilage.
- **Om du behöver tillstånd för animalieproduktion (blankett 9b), lämna in en ansökan med motiveringar och tillhörande bilagor noggrant ifyllt och i tid till NTM-centralen eller Livsmedelsverkets registratur.** Var beredd att uppvisa tillstånden för inspektören.
- Utevistelse för nötkreatur under betesperioden: Under betesperioden måste alla nötkreatur dagligen komma ut på bete.

Undantag från beteskravet:

1. När det gäller tjurar på över ett år får man avvika från beteskravet på så sätt att tjurarna åtminstone bör ha daglig tillgång till en rastgård eller rasthage. Om tjurar över ett år vistas i en rastgård eller rasthage varje dag under betesperioden och stannar kvar på gården efter betesperioden, ska de rastas utomhus dagligen under vintern.
2. Sjuka djur kan tillfälligtvis vara inomhus sommartid. Efter det ska djuret antingen återvända till hjorden eller gå till slakt.

I produktionsvillkoren: Om djuren under betesperioden i strid mot produktionsvillkoren vistas inomhus eller i en rastgård eller rasthage (med undantag av sjuka djur och tjurar över ett år, även eventuella tillfälliga undantag på grund av väderleksförhållanden och markens tillstånd), ska en anmälan om detta jämte motiveringar lämnas till NMT-centralen så snart som möjligt.

Anvisningen kan utnyttjas till exempel när slaktransporten blir försenad med anledning av aktörens plötsliga sjukdomsfall eller av ett skäl som inte beror på aktören. Hållandet av djur på bete, inklusive eventuella kalvningar och avvänjningar under betesperioden, ska beskrivas i detalj i planen för ekologisk animalieproduktion.